

## Hørings svar «Justering av hovedgudstjeneste og alminnelige bestemmelser» fra Utvalg for ungdomsspørsmål.

Det er mange punkter i høringen, og deler av liturgien er helt eller delvis uforandret. Noen av spørsmålene gjelder også menighetens erfaringer med dagens liturgi. Ufung har derfor ikke prøvd å svare på alle spørsmålene, men valgt ut de punktene vi mener er viktigst.

1b: Det positive med valgmulighetene i dagens ordning, er muligheten til å kunne lage mer og mindre omfattende gudstjenesteformer. Muligheten til å kutte ut enkelte ledd er viktig å beholde. Dermed kan familiegudstjenester og temagudstjenester utformes innen rammene av hovedgudstjenesten, og høre med til de forordnede gudstjenestene.

Den store valgfriheten i formuleringer og praksiser innad i hvert ledd er derimot problematisk, fordi den fremmedgjør.

1c: Fokuset i revisjonen av hovedgudstjenesten bør være på å legge til rette for gjenkjennelse, samtidig som en mer overordnet fleksibilitet bevares.

1d: Det bør være rom for temagudstjenester og andre typer tilrettelegginger, også blant forordnede hovedgudstjenester. Menigheter bør oppfordres til å ha lokale grunnordninger for f.eks. familiegudstjeneste.

3b: Det er positivt at det understrekes at det informasjonen i forkant av gudstjenesten skal være kortfattet og kun dreie seg om den forestående gudstjenesten.

3c: Det er fornuftig at første salme synges stående. Dette gir en mer enhetlig praksis. Dessuten er den nye ordningen uavhengig av om det er prosesjon eller ikke, og er dermed lett å lære inn og praktisere. Og det er ikke minst fornuftig å synges første salme stående for å starte gudstjenesten med riktigere stemmebruk. At vi i alle gudstjenester i hele landet står under første og siste salme vil være et løft for tilhørighetsfølelsen

Det er også positivt å gi en rettledning til normal rekkefølge i en prosesjon, men det virker unødvendig å gjøre det til den eneste tillatte rekkefølgen.

3d: Det oppleves ikke «mer presist» å kalle dette leddet for hilsen. Alternativ 3 og 4, som er viktige med hensyn til økumenikk og tradisjon, er ikke primært hilsener.

3e: Det gir større mulighet for variasjon når samlingsbønnen nå blir valgfri.

3f: Det er en merkelig og lite pedagogisk bruk av det dobbelte kjærlighetsbud å bruke det som innledning til syndsbekjennelsen. Det er derfor positivt at det ikke lenger kan brukes som innledning til syndsbekjennelsen. Det er også fornuftig å fjerne muligheten for en takkebønn etter tilsigelsesordene, slik at ikke syndsbekjennelsen tar uforholdsmessig stor plass i gudstjenesten.

*Ufung er delt om det framlagte forslaget til ny innledning («Guds barmhjertighet er stor. La oss bøye oss for Gud og bekjenne våre synder.»):*

*Innledningen fungerer slik nemnd for gudstjenesteliv har ment; den legger vekt på tillit til Gud i forkant av syndsbekjennelsen, og mykner dermed opp overgangen fra inngangsort (eller samlingsbønn) til syndsbekjennelse. Det er derfor positivt å ha den med, selv om innledningen også kan fungere uten den første setningen.*

- *Den nye innledningen er ikke heldig. Å legge inn en setning for å mykne overgangen til syndsbekjennelsen er Ufung for, men denne formuleringen med bruk av ordet "barmhjertighet" da det er vanskelig å se den klare sammenhengen. Det er ikke en klar sammenheng mellom de to utsagnene og vi får dermed akkurat den brå overgangen som*

*nemnd for gudstjenesteliv søker å unngå. Det er dermed bedre å utelate den første setningen.*

3g: Det bør åpnes for at Kyrie kan flyttes og gjøres til forbønnsvar.

*Ufung er delt om forslaget om å gjøre Kyrie obligatorisk i alle gudstjenester:*

- *Det bør fortsatt være rom for å utelate Kyrie «i enkelte gudstjenester» slik som i dagens ordning, eller legge opp til en fleksibilitet tilsvarende den vi har i Gloria-leddet, hvor Kyrie kan erstattes med en Kyrie-salme, eller -korsang. Denne typen fleksibilitet er gunstig for å kunne utforme temagudstjenester eller familiegudstjenester innenfor ordningen for hovedgudstjeneste.*
- *Av økumeniske hensyn bør Kyrie alltid være med; leddet bør vektlegges som en del av den felleskirkelige arven som skaper gjenkjennelse i alle gudstjenester. Det er et ledd som fungerer godt for hele menigheten, både barn og voksne. Men det må åpnes for at man kan bruke en kyrie-salme eller kyrie-korsang.*

3i: Det er positivt at plasseringen av dagens bønn gjøres fast. Det bør likevel være rom for å utelate bønnen, for å kunne lage varierte gudstjenesteformer innen rammen av hovedgudstjenester. Eventuelt kan man legge opp til at minst én av bønnene i gudstjenestens innledning (samlingsbønn eller dagens bønn) brukes.

4a: Tilsvaret «Gud være lovet» til tekstlesningene er lite brukt, og det fungerer dårlig når det ikke er en enhetlig praksis. Derfor er det positivt at dette alternativet fjernes.

4b: Leddet «bibelsk salme» bør heller kalles «salme», men rubrikken kan si at bibelske salmer primært legges hit. Veldig mange steder er det ikke realistisk å bruke en bibelsk salme i hver gudstjeneste.

4c: Det er positivt å gjøre «halleluja» før og etter evangeliet til en enhetlig praksis for hele kirken. Det må også (som foreslått) være rom for å ikke ha noen evangelie-prosesjon.

4i: Det bør være rom for å legge bønnevandring både til forbønn, nattverd, og andre deler av gudstjenesten. Dette er et viktig virkemiddel for å lage varierte gudstjenesteopplevelser.

Det er også verdt å tenke gjennom formuleringene i den nye forbønn 5: Hva kommuniserer begrepet «helgener» til folk flest? Og hva er det som menes; «hellige kvinner og menn» eller «kanoniserte helgener»?

5a: Det bør understrekes at det normalt brukes særkalker, slik at vi faktisk får drikke vinen, og ikke bruker den som dip. Om man mottar nattverden stående eller knelende er likevel underordnet; det er ingen nødvendig sammenheng mellom særkalker og å motta nattverden knelende.

5b: Det er positivt å velge ordene kropp og beger framfor legeme og kalk. Det gir et mer moderne språk, som samsvarer bedre med nyere bibeloversettelser, og kommuniserer langt tydeligere.

5c: Det er forståelig at man nå vil legge takkofferet til nattverdsdelen av gudstjenesten. Da bør man imidlertid også vurdere å legge forbønnen til denne delen av liturgien. Takkofferet har ganske riktig bånd til nattverden, men er minst like knyttet til forbønnen («be og arbeid»); de to bør få stå sammen. Tradisjonelt har forbønnen også vært en del av «de troendes liturgi», den lukkede delen av gudstjenesten, og ikke til «ordets liturgi». Dersom man fastholder en ny inndeling av gudstjenesten i fire hoveddeler, er det nærliggende å legge forbønnen til den tredje.

5e: Det er positivt at rekkefølgen på fredshilsenen og brødsbrytelsen byttes.

Vi er enige med nemnd for gudstjenesteliv i at brødsbrytelsesordene bør handle om brødet. Kirkerådets begrunnelse om at vi både spiser og drikker er irrelevant, fordi formuleringen ikke handler om «brødet som vi spiser», men «brødet som vi bryter».

Høringsbrevet og utkastet til ny ordning viser ikke at det skjer en endring i at fredshilsenen blir valgfri. Denne endringen er positiv. Den oppleves som en dublett både til tilsigelsesordene og prefasjonsdialogen, og bør derfor kunne utelates.

7: Det er positivt å alltid synge sluttsalmen stående. Det gir en mer enhetlig praksis, er sunt og godt, og bidrar dermed også til å løfte avslutningen på gudstjenesten.